

Turki so z vso naglenco začeli prevažati vojake iz Azije, da obdajo Cariograd proti sovražniku z močno brambo, tako da je moč turške armade od dne do dne rasla. Mahmud Muktar paša, ki je poveljeval pri Lozengradu desnemu krilu turške vojske, je zavzel močno postojanko. Bolgari pa so jim sledili za petami. Vkljub neznanskim naporom zadnje bitke se je dovolil četam le najpotrebnejši odmor, da si nadomeste strelivo in hrano, in takoj je šlo dalje. General Dimitrijevič je marširal v zelo široki fronti, ki je segala skoro od morja do Baba Eskija. Zopet je levo bolgarsko krilo v silovitih pohodih šlo v loku naokolo čez Bunar Hissar in Vizo na Saraj proti cesti Ljule Burgas—Čorlu, da bi zadelo v turško armado od strani ali jo celo zajelo in prisililo h kapitulaciji ali pa vsaj odrezalo

sko desno krilo napadlo Turke pri Ljule Burgasu in jih vrglo iz utrdob. Tretji dan so prodrli Bolgari sredino turške armade v gozdovih južno od ceste iz Lozengrada v Vizo z neprestanimi bajonetnimi napadi. Levo turško krilo se je v neredu začelo umikati ob železnici proti Čorlu čez reko Ergene, Bolgari pa so pritiskali za njim. Tudi desno turško krilo so Bolgari tretji dan bitke obšli, ga s silo prijeli od strani in pritisnili proti Čorlu, koder se je vršila tretja bitka. Bolgari so v bitki pri Ljule Burgasu zaplenili 34 brzostrelnih topov in čez 2000 Turkov vjeli. Turki so izgubili okoli 25.000 mrtvih in ranjencev. Na železnici so vzeli Bolgari štiri lokomotive in 243 vozov.

Turki so bili najbolj podjetni na svojem desnem krilu. Prišle so celo turške bojne ladje pred Midijo

BOLGARSKA PEHOTA PRED ODRINOM.

od Cariograda. To je bilo pa nemogoče vsled terena. Hrbet proti Cariogradu so si Turki po vseh porazih ohranili prost. Poveljeval je Turkom Mahmud Muktar paša, ki je pri Lozengradu izgubil vso svojo prtljago, celò dragoceno z briljanti posejano sabljo, ki mu jo je sultan podaril. Njegov oče Ahmed Muktar je bil veliki vezir, a je po sinovem porazu odstopil, in na njegovo mesto je bil poklican čez osemdeset let stari Kiamil paša, ki je že pred mladoturško revolucijo vodil usodo turškega cesarstva. Velika tridnevna odločilna bitka se je začela v ponedeljek dne 28. oktobra. V torek je izvršilo levo bolgarsko krilo svoj siloviti napad, kajti tukaj so Turki bili nastopili z nepričakovano močno ofenzivo in so že vrgli Bolgare nazaj na Bunar Hissar. Bolgarski napad je kar podiral turške vrste; v gozdovih se je boril mož proti možu. Tačas je bolgar-

in so s svojimi topovi odtod podpirale turško armado, a brez uspeha.

Ko je padel Čorlu, so stali Bolgari pred Čataldžo, za katero se od Črnega do Marmarskega morja dvigajo utrjene gore kot bramba Cariograda. Tu so se Turki postavili k skrajnemu odporu. Abdulah paša je bil odstavljen in poveljstvo je prevzel sam vojni minister Nazim paša, ki je napel vse sile, da reši v zadnji postojanki čast turške armade. Že itak ozki polotok zožujeta tu dve jezeri: Na severu Derkos, s katerega bližine je napeljan vodovod v Cariograd, na jugu pa sega navzgor ozko, podolgasto jezero, le po čisto tankem pasu ločeno od Marmarskega morja pri Bøjük Čekmedže. V dolžini kakih 40 km je tu razvrščenih na hribih do trideset trdnjav, ki kakor z verižo zaklepajo konec polotoka bosporskega proti